

Хууль зүйн туслалцааны төвийн
2022 оны 06 дугаар сарын 19-ны өдрийн
1/95 тоот албан бичгийн хавсралт

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ, ТОГТООЛ ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ
/2022 оны эхний хагас жил/

Д/д	Заалт Д/д	Шийдвэрийн нэр, огноо, дугаар	Холбогдох заалтын агуулга	Хэрэгжилтийн явц	Өөрийн Үнэлгээ	Дээд шатны байгууллын Үнэлгээ	Үнэлгээний тайлбар
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ							
1.		Төлбөрийн чадваргүй яллагдагчид үзүүлэх хууль зүйн туслалцааны тухай хууль	5.1.1 Хууль зүйн зөвлөгөө өгөх; 5.1.2.Өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлэх;	<p>Тус Төвд 2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар 44 улсын өмгөөлөгч хууль зүйн зөвлөгөө өгөх, өмгөөллийн үйлчилгээг үзүүлэн ажиллаж байна. 2022 оны 05 дугаар сарын байдлаар 1534 эрүүгийн хэргийн 1594 төлбөрийн чадваргүй холбогдогчид үнэ төлбөргүй өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлсэн.</p> <p>Нийт хүлээн авсан эрүүгийн хэргээс шүүхээр 797, шүүхийн өмнөх шатанд 38 хэргийг шийдвэрлүүлж, 102 хэргийг үйлчлүүлэгч төлбөрийн чадвартай нь тогтоогдсон болон бусад шалтгааны улмаас хүлээн авахаас татгалzan шийдвэрлэсэн.</p> <p>Харин шүүхээр шийдвэрлэгдээгүй 597 эрүүгийн хэрэгт өмгөөллийн үнэ төлбөргүй үйлчилгээг үзүүлэн ажиллаж байна.</p> <p>Шүүхийн шатанд болон шүүхийн өмнөх шатанд эцэслэн шийдвэрлүүлсэн 835 эрүүгийн хэргээс хүнд 340, хөнгөн 495 хэрэг байна.</p> <p>Төлбөрийн чадваргүй нийт 1594 үйлчлүүлэгчээс:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Насанд хүрээгүй 85; -Бичиг үсэг тайллагаагүй 272; -Оршин суух тодорхой хаягтгүй монгол улсын иргэн 4; -Хөгжлийн бэрхшээлтэй 37; -Гадаадын 0 иргэн байна. 	100 хувь		

УИХ-ЫН БАЙНГЫН ХОРООНЫ ТОГТООЛ							
31	101	"Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 16 дахь илтгэл"-ийг хэлэлцсэнтэй холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай 2018-01-31 Дугаар 2018 №02 ХЗБХ	3.11.Төлбөрийн чадваргүй хохирогчид өмгөөллийн үйлчилгээг үнэ төлбөргүй үзүүлэх талаарх эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох.	Tөлбөрийн чадваргүй яллагдагчид үзүүлэх хууль зүйн туслалцааны тухай хууль 2014 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэн. Төлбөрийн чадваргүй яллагдагчид төрөөс үнэ төлбөргүй хууль зүйн туслалцааг эрүүгийн хэрэгт холбогдсон төлбөрийн чадваргүй сэжигтэн, яллагдагч, шүүгдэгч, ялтанд өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлэх, хууль зүйн зөвлөгөө өгөх үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн 6.1.1, 6.1.2 дахь хэсэгт заасан үйлчлүүлэгчдэд өмгөөллийн үйлчилгээг үнэ төлбөргүй үзүүлэхээр тусгасан. Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Улсын Их Хуралд 2021 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдөр өргөн мэдүүлж, УИХ-ын чуулганаар 2022 оны 03 дугаар сарын 22-24-ний өдрүүдэд хэлэлцэхээр шийдвэрлэсэн. Хуулийн төслийн анхны хэлэлцүүлгийг Улсын Их Хурлын 2022 оны 01 дүгээр сарын 14-ний өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэж, хуулийн төслийн зарим заалтыг илүү нарийвчлан тодорхойлох, эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Хууль зүйн байнгын хороонд шилжүүлсэн. 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдөр УИХ-ын хууль зүйн байнгын хороогоор эцсийн хэлэлцүүлгийг хийсэн талаарх Байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг танилцуулах, 2022.06.16-ны өдөр УИХ-ын чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлын дараалалд орсон болно.	100 хувь		Тус төвөөс шаардаг дах ажил бүрэн дууссан.
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ							
	164	Монгол хэлний тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга	5.1.эрх бүхий судалгааны байгууллагатай хамтран салбарын	Өнөөдрийн байдлаар /2022 оны эхний хагас жил/ тус Төв нь хосолсон бичиглэлтэй ямар нэгэн арга хэмжээ зохион байгуулж ажиллаагүй болно.	0 хувь		

		<p>хэмжээний тухай 2023-01-05 Дугаар 2022_7</p> <p>мэргэжлийн нэр томьёог орчуулах, шинээр үүсгэх, жигдлэх, толилох ажлыг зохион байгуулах, нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлэх;</p> <p>5.2.төрийн байгууллагын цахим хуудас, сонин хэвлэлд нийтэлж байгаа мэдээ, мэдээллийг 2022 оноос эхлэн кирилл, монгол бичгээр зэрэгцүүлэн нийтэлж хэвшүүлэх;</p> <p>5.3.төрийн байгууллагын шийдвэр, албан бичгийг энэ тогтоолын 4-т заасан дүрэм, журам, заавар, стандартын дагуу хос бичгээр хөтлөх ажлыг турших;</p> <p>5.4.төрийн албан хаагчдын монгол хэл,</p>		
--	--	---	--	--

			үндэсний бичгийн мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээ авах, сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг жил бүр баталж мөрдүүлэх; 5.5.төрийн байгууллагын гадна болон өрөө тасалгааны хаяг, албан хаагчдын нэрийн хуудсыг монгол бичгээр үйлдэж, хэвшүүлэх.			
--	--	--	--	--	--	--

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

74	175	2020 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр 59 дүгээр тэмдэглэл 2020-11-11 Дугаар 2020_59	1. Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын үйл ажиллагаанд орчин үеийн дэвшилтэт техник, технологи, програм хангамжийг үе шаттайгаар нэвтрүүлэх; 2. Салбарын үйл ажиллагаанд цахим засаглалыг хөгжүүлж, холбогдох тусгай лавлагaa,	1.Төв нь төрөөс хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх үйл ажиллагааг иргэдэд шуурхай хургэх зорилгоор иргэд хууль зүйн туслалцаа авах хүсэлтийг И-Монголиа системээр дамжуулан ирүүлэх нөхцөл боломжийг бүрдүүлсэн. 2. Төрийн байгууллагын мэдээлэл солилцооны "Хур" системд холбогдох ажил дуусч, улсын өмгөөлөгчид цахим программаар өөрсдөө цаг алдалгүй үйлчлүүлэгчийн өрхийн мэдээллийн нэгдсэн сан дахь амьжиргааны түвшний мэдээллийг шүүж харах нөхцөл боломжтой болсон. Төвийн мэдээллийн нэгдсэн санд суурилсан программ хангамж хөгжүүлэлтийг хийж улсын өмгөөлөгчийн хууль зүйн зөвлөгөө, өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлсэн талаарх цахим хэргийн архивын сан бүрдсэн. Ингэснээр хэргийн	100 хувь	
----	-----	--	--	---	----------	--

		<p>зөвшөөрөл, зөвшөөрлийн үйлчилгээнд цахим үйлчилгээг нэвтрүүлж алба хаагч, ажилтанд ирэх ачааллыг бууруулах;</p> <p>3. Олон нийтэд чиглэсэн хууль тогтоомж, эрх зүйн сургалт сурталчилгааны ажлыг үе шаттайгаар явуулж, гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэх, гэмт хэргийн хохирогч болохоос сэргийлэх, иргэд өөрсдөө хуулиа дээдэлж, биелүүлдэг байх чиглэлээр соён гэгээрүүлэх үр дүнтэй арга хэмжээг зохион байгуулах;</p> <p>4. Алба хаагчдыг тогтвортой суурьшилтай ажиллуулах, мэргэшүүлэх, нийгмийн баталгааг хангах,</p>	<p>бүртгэл сайжирч, инфо болон статистик мэдээг программаас гаргах боломжтой болсон.</p> <p>Программын хөгжүүлэлтийг боловсронгуй болгоход нэмэлтээр зарим хөгжүүлэлтийг хийж байгаад бөгөөд 2022 оны 07 дугаар сард бүрэн ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.</p> <p>3. Төвийн нийслэл болон орон нутаг дахь салбарууд МХХ-ноос 2022 оны 05 дугаар сарын 01, 02-ний өдрүүдэд орон даяар зохион байгуулсан "Хуульчийн про боно өдөр-2022" өдерлөг, арга хэмжээнд оролцож, хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээллийг үнэ төлбөргүй үзүүлж хуулиар хүлээсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажилласан. Мөн МӨХ-ноос 2022 оны 06 дугаар сарын 04-ний өдөр "Өмгөөлөгчтанд тусалъя 2022" нээлттэй өдөрлөгт Төвийн нийслэл болон орон нутаг дахь салбарууд оролцож, иргэд олон нийтэд хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээллийг үнэ төлбөргүй үзүүлж ажилласан.</p> <p>4. Төвийн албан хаагчдыг тогтвортой суурьшилтай ажиллуулахад анхаарч "Хууль зүйн туслалцааны төвийн албан хаагчид ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлт"-ийг батлуулахаар ХЗДХ-ийн сайд, ХНХ-ын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан тушаалын төслийг боловсруулж, саналыг ХЗДХЯ руу 2020 оны 1/317 албан тоотоор хүргүүлсэн.</p> <p>ХЗДХ-ийн сайд, ХНХ-ын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2022 оны 04 дүгээр сарын 27-ны өдрийн А/104, А/83,88 тушаалаар "Улсын өмгөөлөгч болон улсын өмгөөлөгчийн туслахад ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлт"-ийг баталж, ирүүлсний дагуу Төвийн улсын өмгөөлөгч, улсын өмгөөлөгчийн туслахын ур чадварын нэмэгдлийг олгох шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хагас жил тутамд үнэлж, нэмэгдлийг сар бүр олгох ажлыг 2022 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн олгохоор ажиллаж байна.</p>		
--	--	---	--	--	--

		<p>ажиллах орчин, нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр сүүлийн жилүүдэд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж, хамрах хүрээг нэмэгдүүлж ажиллах;</p> <p>5. Алба хаагчдын ёс зүй, сахилга, албан хаарч, алба хаагч бүр авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллах.</p>	<p>-Албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангахад анхаарч 2022 оны хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж, батлуулсан бөгөөд хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд 2022 оны 5 сарын байдлаар хоёр албан хаагчид нэг удаагийн буцалтгүй тусламж хэлбэрээр мөнгөн тусламж үзүүлсэн.</p> <p>-Төвийн Ажлын алба нь өөрийн гэсэн ажлын байргүй түрээсийн байранд үйл ажиллагаа явуулж байна. Төрийн албан хаагчдын ажлын байрны нөхцөлийг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Засгийн газрын 2002 оны 120 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчийн албан ажлын унаа, өрөөний талбайн хэмжээ, тавилга, хэрэгслийн нийтлэг жишиг"-т нийцүүлэх шаардлагатай гэж заасан боловч одоогийн байдлаар Төв нь Нийслэлийн Засаг захиргааны 4 дүгээр байрны 2 болон 7 давхарт нийт 205 м² талбайтай түрээсийн байранд байрлаж, төрийн албан хаагчийн албан ажлын өрөөний талбайн хэмжээнд хүрэхгүй ажлын байранд ажиллаж байна.</p> <p>5. Төвийн албан хаагчдаас 2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар ажлын хариуцлагагүй байдал гаргасан нэг албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулсан.</p> <p>Төвийн албан хаагчид авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, ажиллаж байгаа болно.</p>	
--	--	--	---	--

Хэрэгжилтийн дүн

75 хувь

ХУУЛЬ ЗҮЙН ТУСЛАЛЦААНЫ ТӨВ

Хууль зүйн туслалцааны төвийн
2022 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдрийн
1/245 тоот албан бичийн хавсралт

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ
/2022 оны эхний хагас жил/**

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	2022 оны зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжилтийн хувь
4.2. Мэргэшсэн хариуцлагатай төрийн алба. Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны давхардлыг арилгах, төрийн чиг үүргийн уялдааг хангах замаар бутэц, зохион байгуулалтыг оновчтой, цомхон болгоно.							
1	4.2.5. Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн алба хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангаттана.	3. Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэмд өөрчлөлт оруулна. Төрийн албаны үнэт зүйл, зарчим, манлайллыг өдөр тутмын үйл ажиллагаандaa хэрэгжүүлэх	2021-2024	-	Сургалт, сурталчилгааг явуулснаар үнэт зүйл, үндсэн зарчмаа хэрэгжүүлж, манлайллыг хангаснаар ёс зүйн зөрчил буурна.	Монгол Улсын Засгийн газрын 33 дугаар тогтооолоор батлагдсан "Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм"-ийн дагуу "Хууль зүйн туслалцааны төвийн ёс зүйн зөвлөлийн ажиллах журам"-ыг Төвийн захирлын 2021 оны А/16 дугаар тушаалаар баталсан. - Төрийн албаны зөвлөлийн 7:4:10 арга зүйн сургалт "Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн үзэл, ёс суртахууны төлөвшил" сэдвийн хүрээнд 2022 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдөр цахимаар зохион байгуулсан сургалтад төвийн албан хаагчид хамрагдсан. - Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас 2022 оны 06 дугаар сарын 07-ны өдөр цахимаар зохион байгуулсан "Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн	100 хувь

		талаар сургалт, сурталчилгааны хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.			суурь сургалт"-д төвийн нийт 41 албан хаагчид хамрагдсан. Төвийн захирал 2022 оны 05 дугаар сарын 02-06-ны өдрүүдэд Төвийн орон нутаг дахь Говьсүмбэр, Дорноговь аймгийн Замын-Үүд сум дахь салбаруудад хийсэн албан томилолтын хүрээнд ёс зүйн зөвлөлийн ажиллах журмыг сурталчлан таниулах, санал, зөвлөмж өгөх чиглэлээр ажилласан. Төрийн үйлчилгээний албан хаагч болох улсын өмгөөлөгч, улсын өмгөөлөгчийн туслахын ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлтийг үнэлэхдээ "Ёс зүйн зөрчилгүй, хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэлгүй байх" шалгуурыг хангасан байхыг шаардахаар тусгасан. 2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар Төвийн захирлын Б/04 тоот тушаалаар нэг албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулсан.	
--	--	--	--	--	--	--

4.4.Хараат бус бие даасан шүүх, хүний эрхийг дээдэлсэн эрх зүйн шинэтгэл. Шүүгчийн хараат бус, шүүхийн бие даасан байдлыг хангаж, хүний эрх, эдийн засаг, бизнесийн орчныг дэмжсэн хууль тогтоомжийн шинэчлэлийг хийж, шударга ёс, хуульт ёсыг бэхжүүлнэ.

2	4.4.5.Гэмт хэргийн хохирогч болсон хүүхэд, хүүхдийн тэтгэмж тогтоох болон газар өмчлөх эрх нь хөндөгдсөн төлберийн чадваргүй иргэний хууль зүйн туслалцаа авах эрхийг хангах хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	1. Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийг боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлнэ.	2021-2022	Хуулийн төслийг батлуулсан байна.	Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн төслийг УИХ, Хууль зүйн байнгын хорооны 2021 оны 03 дугаар сарын 22-24-ний өдрийн хурлаар хэлэлцэх эсэхийг шийдвэрлэсэн. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.6-д хууль тогтоомжийн төсөлд холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн болон судалгааны байгууллагын саналыг авах гэж заасны дагуу хуулийн төслийг хэлэлцэхэд шаардлагатай мэдээлэл, судалгааг гаргаж ХЗДХ-ийн сайд болон ажлын хэсгийн гишүүдэд хүргүүлсэн. Хуулийн төслийн анхны хэлэлцүүлгийг Улсын Их Хурлын 2022 оны 01 дүгээр сарын 14-ний өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэж, хуулийн төслийн зарим заалтыг илүү	100 хувь
---	--	--	-----------	-----------------------------------	--	----------

					нарийвчлан тодорхойлох, эцсийн хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Хууль зүйн байнгын хороонд шилжүүлсэн. 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдөр УИХ-ын хууль зүйн байнгын хороогоор эцсийн хэлэлцүүлгийг хийсэн талаарх Байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг танилцуулах, 2022.06.16-ны өдөр УИХ-ын чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлын дараалалд орсон болно.	
	2.Улсын өмгөөлөгчийн орон тоог гурав дахин нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	50 орон тоо нэмэгдсэн байна.	Tөв нь улсын өмгөөлөгчийн орон тоог нэмэгдүүлэх тухай саналыг 2022 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 1/76 тоотоор ХЗДХ-ийн сайдад хүргүүлсэн. 2022 оны IV улиралд 50 улсын өмгөөлөгчийн орон тоог нэмэгдүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Тус Төвд 2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар 44 улсын өмгөөлөгч хууль зүйн зөвлөгөө өгөх, өмгөөллийн үйлчилгээг үзүүлэн ажиллаж байна. 2022 оны 05 дугаар сарын байдлаар 1534 эрүүгийн хэргийн 1594 төлбөрийн чадваргүй холбогдогчид үнэ төлбөргүй өмгөөллийн үйлчилгээ үзүүлсэн. Нийт хүлээн авсан эрүүгийн хэргээс шүүхээр 797, шүүхийн өмнөх шатанд 38 хэргийг шийдвэрлүүлж, 102 хэргийг үйлчлүүлэгч төлбөрийн чадвартай нь тогтоогдсон болон бусад шалтгааны улмаас хүлээн авахаас татгалzan шийдвэрлэсэн. Харин шүүхээр шийдвэрлэгдээгүй 597 эрүүгийн хэрэгт өмгөөллийн үнэ төлбөргүй үйлчилгээг үзүүлэн ажиллаж байна. Шүүхийн шатанд болон шүүхийн өмнөх шатанд эцэслэн шийдвэрлүүлсэн 835 эрүүгийн хэргээс хүнд 340, хөнгөн 495 хэрэг байна. Төлбөрийн чадваргүй нийт 1594 үйлчлүүлэгчээс: -Насанд хүрээгүй 85;	30 хувь	

						-Бичиг үсэг тайлагдаагүй 272; -Оршин суух тодорхой хаягтүй монгол улсын иргэн 4; -Хөгжлийн бэрхшээлтэй 37; -Гадаадын 0 иргэн байна.	
Хэрэгжилтийн дүн						76.6 хувь	

-оOo-